

कलम ४ (१) (ब) (i)

पुणे येथील पणन संचालनालय कार्यालयाची कार्ये व कर्तव्ये यांचा तपशील

१. कार्यालयाचे नांव :- पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
२. पत्ता :- मध्यवर्ती इमारत, तिसरा मजला, पुणे-१
३. कार्यालय प्रमुख :- पणन संचालक
४. शासकीय विभागाचे नांव :- सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
५. कोणत्या मंत्रालयातील
खात्याचे अधिनस्त :- पणन मंत्रालय
६. कार्यक्षेत्र :- राज्य

प्रास्ताविक :

शासनाने नोव्हेंबर १९७१ मध्ये राज्य शासनाच्या सहकार विभागांतर्गत कृषि पणन संचालनालयाची स्थापना केली. कृषि पणन संचालनालय डिसेंबर, १९७९ पर्यंत सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली काम करीत होते. दिनांक १/१/१९८० पासून कृषि पणन संचालकांना खाते प्रमुखाचा स्वतंत्र दर्जा देण्यात येवून त्यांना आर्थिक व प्रशासकीय अधिकार देण्यात आले. सदर संचालनालयाचे प्रमुख कृषि पणन संचालक काम पाहतात. दैनंदिन कामकाजात त्यांना मदत करण्यासाठी सहसंचालक, उपसंचालक, सहाय्यक संचालक व कर्मचारी वृंदाची नियुक्ती केली आहे. जिल्हा पातळीवरील उपनिबंधक/सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था यांना खाते अंतर्गत काही अधिकार देवून कामकाज केले जाते. सर्व कर्मचारी वर्ग हा सहकार विभागांतर्गत बदलीस पात्र आहे. कृषि पणन संचालनालय खालील महत्वाचे विषयासंदर्भात काम पाहते.

कार्ये :-

१. महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न खरेदी विक्री (नियमन) अधिनियम १९६३ व महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न खरेदी विक्री (नियमन) नियम १९६७ ची अंमलबजावणी करणे.
२. कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांच्या आवश्यकतेनुसार स्थापना करणे, उपबाजार आवारांची स्थापना करणे, कायदंयातर्गत विहित केलेल्या शेममालाच्या नियमना संदर्भातील अधिसूचना जारी करणे.
३. बाजार समितीच्या मुख्य व उपबाजार आवारात सर्व सुविधा, सोयी निर्माण करण्याच्या दृष्टीने मार्गदर्शन व मदत करणे.
४. पणन सर्वेक्षण व संशोधन - शेती व पशु उपज वस्तूंची उत्पादन व विक्री या संबंधी माहिती गोळा करून संकलन करणे व त्यावरून वस्तुनिहाय, राज्यनिहाय सर्वेक्षण, अहवाल १ ते १८ तक्त्यात तयार करणे.
५. ग्राहक संस्थांचे बाबतीत सर्व प्रकारची कामे करणे.
६. खरेदी विक्री संघ, पणन संस्था याबाबतचे कामकाज करणे.
७. प्रक्रिया संस्थांचे बाबतीत सर्व प्रकारचे कामकाज करणे.
८. फळे, भाजीपाला सहकारी संस्थांचे कामकाज करणे.
९. कृषि विषयक पाहणी व शिफारशीसाठी नियुक्त करण्यात आलेल्या रॉयल कमिशनच्या शिफारशीप्रमाणे या विभागाची कामाची सुरुवात १९३५ साली झाली या योजनेअंतर्गत शेतीमाल किंमतीत चढउताराची माहिती घेणे.
१०. केंद्र व राज्य सरकार तसेच इतर अधिकारी यांचेकडून वेळोवेळी सूचित होणाऱ्या निरनिराळ्या विषयासंबंधी सर्वेक्षण अहवाल तयार करणे व वेळोवेळी लागणारी माहिती पुरविणे.
११. खरीप व रब्बी पिकांचे धोरण ठरविण्याबाबत शेतीमालाची भाव विषयक माहिती तसेच शेतीमालाची आवश्यक ती माहिती बाजार भाव समिती कक्ष कृषि विभाग मंत्रालय, मुंबई यांना पाठविली जाते.
१२. केंद्र शासनाने जाहिर केलेल्या निवडक शेतमालाच्या आधारभूत किंमती सर्व संबंधीतांना वेळोवेळी कळविल्या जातात.

एकसूत्री बाजार वृत्तसंस्था योजना :-

मध्यवर्ती सरकारने १९५४ साली भारतातील अन्न धान्याच्या किंमतीविषयक अभ्यास करण्याकरिता "शेतीमाल किंमत चौकशी समिती"नेमली होती. या समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार मध्यवर्ती सरकारने शेतीमालाविषयी माहिती मिळवण्याकरिता नियंत्रित बाजारपेठा हे प्रमुख माध्यम असल्यामुळे त्यांचे मार्फत सरकारला त्वरीत माहिती उलब्ध होण्याकरिता सर्व राज्यातून एकसूत्रित बाजार वृत्तसंस्था योजना खालील प्रयोजनासाठी खाली दर्शविल्याप्रमाणे सुरु होती.

१३. आपल्या शेतमालाला चांगला भाव कोठे मिळू शकेल किंवा शेतमालाचे इतर बाजार पेठात काय भाव आहेत याविषयी शेतकऱ्यांना परिपूर्ण ज्ञान असावे या दृष्टीने नियंत्रित बाजारपेठातील शेतीमालाचे दैनिक घाऊक बाजार भाव आकाशवाणीवरून प्रसारित केले जातात.

१४. महाराष्ट्रातील ५६ कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे ३५ निवडक शेतमालाचे घाऊक दैनंदिन बाजारभाव भारत सरकारला रोजच्या रोज सादर केले जातात. तसेच ज्या बाजार समितीकडे फॅक्स/ई-मेल सुविधा उपलब्ध आहे, त्यांच्याकडे माहिती पाठविली जाते.

१५. तसेच महाराष्ट्रातील निवडक ५९ कृषि उत्पन्न बाजार समितीने निवडलेल्या ४४ शेतमालाचे साप्ताहिक घाऊक बाजारभाव भारत सरकारला सादर केले जातात.

१६. तसेच प्राप्त झालेल्या शेतीमालाचे घाऊक बाजार भाव व आवक किंवलमध्ये दरमहा कृषि खाते (बाजार भाव कक्ष मंत्रालय, मुंबई) व भारत सरकार यांना सादर केले जातात.

१७. महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न खरेदी विक्री (नियमन) १९६३ चे कलम ३९-अ अंतर्गत राज्यातील बाजार समित्यांना मार्गदर्शन करून त्यांचा विकास घडवून आणण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. कृषि पणन मंडळाच्या माध्यमातून बाजार समित्यांना वेगवेगळ्या कामाकरिता अर्थसहाय्य देण्यात येते. कृषि पणन मंडळास कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांकडून त्यांचे उत्पन्नाच्या प्रमाणात अंशदान जमा करण्याचे अधिकार आहेत. सध्याच्या शासन धोरणाप्रमाणे खालीप्रमाणे अंशदानाचे दर आहेत.

अ.क्र.	बाजार समितीचे उत्पन्न	अंशदानाचे दर
१	रु.१.७५ लाखापेक्षा कमी	१ %

२	रु.१.७० लाख ते रु.३.०० लाख	२%
३	रु.३ लाख ते १० लाख	३ %
४	रु.१० लाखापेक्षा जास्त	५ %

मा.मंत्री (पणन) हे कृषि पणन मंडळाचे पदसिध्द अध्यक्ष असून मा.राज्यमंत्री (पणन) हे पदसिध्द उपाध्यक्ष आहेत. महाराष्ट्र राज्याचे कृषि पणन संचालक हे पदसिध्द कार्यकारी संचालक आहेत.

१८. राज्यामध्ये एकूण २९० बाजार समित्या आहेत. शासनाने दि.३/२/२००१ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे उत्पन्नावर आधारित खालील चार वर्गात बाजार समित्यांची वर्गवारी करून आस्थापना खर्चाची मर्यादा ठरवून दिलेली आहे. त्याप्रमाणे बाजार समितीची संख्याही शेवटच्या रकान्यात दिली आहे.

अ.क्र.	उत्पन्न मर्यादा	आस्थापना खर्चाची मर्यादा	बाजार समित्यांची संख्या
अ	रु.१ कोटीचे वर उत्पन्न	३५%	३८
ब	रु.५० लाख ते १ कोटीपर्यंत	४०%	५७
क	रु.२५ लाख ते ५० लाखापर्यंत	५०%	७२
ड	रु.२५ लाखापेक्षा कमी उत्पन्न	६०%	१२३
	एकूण		२९०

१९.शेतकऱ्यांना कांदा चाळी बांधण्यासाठी प्रोत्साहित करून त्यांच्या कृषि उत्पन्नबाजार समित्यांनार अर्थ सहाय्य देणे.

२०. कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांचे सचिव तसेच इतर सेवकांना तसेच पदाधिकाऱ्यांना प्रशिक्षण देणे. आतापर्यंत २५ प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत ६९८ सचिव व पदाधिकाऱ्यांना प्रशिक्षण दिले आहे.

२१. शेतकऱ्यांना पॉली -हाऊस शेतीसाठी प्रशिक्षण देणे. ऑक्टोबर २००३ आतापर्यंत २५०० प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षित केलेले आहे. प्रशिक्षण घेतलेल्या शेतकऱ्यांनी पॉली हाऊसची उभारणी करून उत्पन्न घेण्यास सुरुवात केली आहे. इतर काही शेतकरी पॉली हाऊस बांधकाम करत आहेत.

२२. वाशी, नवी मुंबई वेपर हीट ट्रीटमेंट प्लॉट कार्यान्वित करुन निर्यातीस चालना देण्याचे प्रयत्न करणे.

२३. पुणे लोहगांव विमानतळ येथे एकर कार्गो फॅसिलिटी सेंटर कार्यान्वित करुन निर्यात वृद्धीचा प्रयत्न केला.

२४. नॅशनल इंस्टिट्यूट ऑफ पोस्ट हार्वेस्ट टेकनॉलजी ही संस्था तळेगांव (पुणे) येथे नेदरलँडच्या सरकारच्या सहकार्याने विकसित करण्याचे प्रयत्न करणे.

२५. महाग्रेप, महामॅंगो, महाबनाना, महाअनार या उत्पादकांच्या भागीदारी संस्था निर्माण करुन त्यांच्या मार्फत कृषि उत्पन्नाच्या निर्यातीच्या प्रयत्न करणे.

२६. कृषि उत्पादनाच्या पणनविषयी शेतकऱ्यास त्याच्या उत्पन्नाचा जास्त मोबदला कसे मिळेल या विषयी प्रसिध्दी व प्रचाराची व्यवस्था करणे.

२७. कृषि पणन मित्र हे मासिक प्रसिध्द करुन सर्व संबंधीतांना कृषि पणनाच्या संदर्भातील अद्यावत माहिती पोहोचविण्याचे काम करणे.

२८. ग्रामीण गोदाम योजना- केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या "ग्रामीण गोदाम योजनेच्या राज्यात अंमजबजावणीसाठी " कृषि पणन मंडळ नोडल एजन्सी म्हणून कामकाज पहात आहे.कृषि पणन मंडळाने या योजनेचा प्रचार, प्रसिध्दी आणि प्रशिक्षणाची काम केले आहे. योजनेअंतर्गत आता पर्यंत एकूण ४८७५ गोदामांचे प्रस्ताव विविध बँकेकडे सादर केले असून यापैकी १३०० प्रस्तावांना बँकांनी अर्थसहाय्य मंजूर केले आहे. यापैकी ७४७ प्रस्तावांना नाबार्डने अनुदान मंजूर केले आहे.

पणन मंडळाने महाग्रेपच्या संलग्न संस्थांना राष्ट्रीय विकास सहकारी निगम, अपेडा, मिनिस्ट्री ऑफ फूड प्रोसेसिंग यांच मार्फत अर्थ सहाय्य मिळवून दिलेले आहे.त्यातून शीतगृहे निर्माण केलेली आहेत. त्या सुविधेचा उपयोग द्राक्ष निर्यातीसाठी प्रामुख्याने करण्यात येतो. द्राक्षाची निर्यात होऊन शासनास परकीय चलन प्राप्त झाले.

राज्यातील सर्व बाजार त्यांच्या आवारात येणाऱ्या शेतमालावर बाजार समित्यांना बाजार फी व इतर असे उत्पन्न मिळते. शासनास प्रति शेकडा ५ पैसेप्रमाणे प्रतिवर्षी रु.७.५० कोटी देखरेख शुल्क मिळते. बाजार समित्याकडे जवळ जवळ ६००० कर्मचारी आहेत.

पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे								
आकृती बंध								
पणन संचालक								
सहसंचालक (बा.स.व प्रशासन)		सहसंचालक (पणन वग्राहक स.सं)				सहसंचालक		
						(वनस्पी तेल प्रकल्प)		
उपसंचालक	उपअभियंता	उपसंचालक	उपसंचालक	उपसंचालक	लेखा अधिकारी	उपसंचालक		
(बा.स.व प्रशासन)	(स्थापत्य)							
		सहा.संचालक		सहा.संचालक				
उपसंचालक								
(सर्वेक्षण व संशोधन)								
सहा.संचालक	सहा.संचालक							
(सर्वेक्षण)	(बाजारभाव)							

पणन संचालनालय, राजपत्रित अधिका-यांचे कामकाज वाटप

अ.क्र.	अधिका-याचे नांव	सोपविण्यात आलेले कामकाज
१	श्री. य.दा.खवले, पणन संचालक	शासनाने दिनांक १२.१२.७९ च्या निर्णयान्वये कृषि पणन संचालक हे पद विभाग प्रमुख म्हणून घोषित केले आहे. राज्यातील सर्व कृषि उत्पादन संस्थांचे कामकाजावर देखरेख व सनियंत्रण तसेच महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक
२	श्री.एम.बी. त्रिभुवन, सहसंचालक (पणन)	१) कृषि उत्पन्न बाजार समिती सर्व विभाग व त्यासंदर्भातील सर्व धोरणात्मक बाबी व कोर्ट केसेस २) अँगमार्क व ग्रेडींग योजना व त्यासंदर्भातील कामकाज ३) मा.संचालक यांचेकडे दाखल करण्यात येत असलेल्या अपिल प्रकरणांबाबत मदत करणे ४) आस्थापना ५) सर्वेक्षण व संशोधन व पणन मूल्य विषयक सर्व कामकाज ६) अंदाज व नियोजन शाखेचे सर्व कामकाज ७) संगणकीकरण ८) सामान्य शाखा ९) संघटना व कार्यपध्दती ९) लेखा शाखेचे कामकाज
३	श्री.एस.पी. सांगळे , सहसंचालक (पणन)	१) खरेदी विक्री संघ २) गोदाम योजना ३) स्टेट मार्केटींग फेडरेशन ४) विदर्भ मार्केटींग सोसायटी ५) टोबॅको फेडरेशन कोल्हापूर ६) कांदा विषयक बाबी ७) कॉटन स्किम, कॉटन फेडरेशन, कॉटन टेक्नॉलॉजी मिशन ८) जिनिंग प्रेसिंग सहकारी संस्था ९) सहकारी ग्राहक संस्था १०) फळे व भाजीपाला ११) एन.सी.डी.सी. अर्थसहाय्य १२) महाग्रेप, महामँगो, महाबनाना, महासंत्रा १३) शेतकरी बाजार, एन.डी.डी.बी. १४) शीतगृह
४	श्री.डी.एल. ओऊळकर , सहसंचालक (पणन)	१) सहकारी कृषि प्रक्रिया संस्था २) कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थाचे फेडरेशन संबंधित कामकाज
५	श्री.जी.व्ही.भालेराव, उपसंचालक (पणन)	१) कृषि उत्पन्न बाजार समिती (लातूर व कोल्हापूर विभाग वगळून इतर सर्व विभाग) व त्यासंदर्भातील सर्व धोरणात्मक बाबी व कोर्ट केसेस २) अँगमार्क व ग्रेडींग योजना व त्यासंदर्भातील कामकाज ३) मा.संचालक यांचेकडे दाखल करण्यात येत असलेल्या अपिल प्रकरणांबाबत मदत करणे ४) आस्थापना
६	श्री.डी.आर.घोडे, उपसंचालक (पणन)	१) खरेदी विक्री संघ २) गोदाम योजना ३) स्टेट मार्केटींग फेडरेशन ४) विदर्भ मार्केटींग सोसायटी ५) टोबॅको फेडरेशन कोल्हापूर ६) कांदा विषयक बाबी

		७)कॉटन स्किम,कॉटन फेडरेशन,कॉटन टेक्नॉलॉजी मिशन ८)जिनिंग प्रेसिंग सहकारी संस्था
७	श्री.पी.एस.पुंडे, उपसंचालक (पणन)	१) सहकारी कृषि प्रक्रिया संस्था २) कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थाचे फेडरेशन संबंधित कामकाज
८	श्री.एम.एस.जाधवर, उपसंचालक (पणन)	१) संगणकीकरण २) सामान्य शाखा ३) संघटना व कार्यपध्दती ४) कृषि उत्पन्न बाजार समिती, कोल्हापूर आणि लातूर विभागाचे सर्व कामकाज.
९	श्रीमती एस.आर.ठाकूर, उपसंचालक (पणन)	१) सहकारी ग्राहक संस्था २)फळे व भाजीपाला ३) एनसीडीसी अर्थ सहाय्य ४)महाग्रेप,महाबनाना, महामॅंगो, महासंत्रा ५) शेतकरी बाजार,एन.डी.डी.बी. ६) शीतगृह
१०	श्रीमती एस.एस.आगाशे,उपसंचालक (पणन)	१) सर्वेक्षण व संशोधन व पणन मूल्य विषयक सर्व कामकाज २)अंदाज व नियोजन शाखेचे सर्व कामकाज.
११	श्री.जी.बी.भिरुड, उप-अभियंता (स्थापत्य)	१) कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांचे बांधकामांना कलम १२(१) अन्वये मान्यता देणेबाबतचे प्रस्तावाची तांत्रिक छाननी करणे २) कॉटन टेक्नॉलॉजी मिशन प्रस्तावाबाबत सर्व तांत्रिक कामकाज
१२	श्रीमती एस.एस.गायकवाड, सहाय्यक संचालक (पणन)	१)कॉटन स्किम,कॉटन फेडरेशन,कॉटन टेक्नॉलॉजी मिशन २)जिनिंग प्रेसिंग सहकारी संस्था ३) सर्वेक्षण व संशोधन व पणन मूल्य विषयक सर्व कामकाज ४) संघटना व कार्यपध्दती
१३	श्रीमती व्ही.एन. कोल्हटकर, लेखाधिकारी	१) कार्यालयातील लेखा कार्यासनातील सर्व कामकाज २)अंदाज व नियोजन शाखेचे सर्व कामकाज.

दस्तऐवजाच्या प्रवर्गाचे विवरण

वर्गीकरण प्रकार A (कायमस्वरूपी ठेवावयाची कागदपत्रे)

१. स्थायी धारिका
२. नियम / पोटनियम
३. कागदपत्रे वर्गीकरण यादी
४. अभिलेख सूची
५. जड वस्तू संग्रह नोंदवही
६. बाजारक्षेत्र जाहिर करणे व शेतमाल वस्तूंचे नियमन आदेश
७. वैधानिक आदेश
८. आर्थिक प्रस्ताव

वर्गीकरण B (३५ वर्षापर्यंत ठेवावयाची कागदपत्रे)

१. लेखापरिक्षण अहवाल.
२. पोटनियम दुरुस्ती प्रकरण
३. कार्यक्रम अंदाजपत्रक पुस्तिका

वर्गीकरण प्रकार C (५ वर्षापर्यंत ठेवावयाची कागदपत्रे)

१. वार्षिक अहवाल / लेखे
२. शासन राजपत्र व अधिसूचना
३. विधानसभा प्रश्न उत्तरे / विधान परिषद प्रश्न व उत्तरे कपात सूचना, लक्षवेधी सूचना, आश्वासने.
४. प्रशासकीय आदेश
५. तपासणी अहवाल
६. आवक जावक नोंदवही
७. PRA / PRB (नियतकालीक विवरण पत्रे नोंदवही)

कलम ४ (१) (ब) (IX)

पुणे येथील पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे या कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी यांची नांवे व त्यांचे मासिक वेतन

अ.क्र.	पदनाम	अधिकारी व कर्मचारी नांव	वर्ग	रुजू दिनांक	दुरध्वनी		
					दुरध्वनी क्र	फॅक्स	ईमेल

१	२	३	४	५	६	७	८
१	संचालक	श्री.वाय.डी.खवले	१	१/१२/२००६	२६१२३९८५	२६१२७००४	msa mb @ vsnl. com
२	सहसंचालक	श्री. एम.व्ही.त्रिभुवन	१	९/१/२००७	२६१२८७३६		
३	सहसंचालक	श्री. सांगळे	१	१५/१/२००७	-		
४	सहसंचालक	श्री.डी.एल.ओऊळकर	१	९/१/२००७	२६१२४०६४		
५	उपसंचालक	श्री. पी.एस. पुंडे	१	५/९/२००५	२६१२४०६४		
६	उपसंचालक	श्री.डी.आर.घोडे	१	२७/७/२००३	२६१२६७८५		
७	उपसंचालक	श्री.जी.व्ही.भालेराव	१	२१/३/२००३	२६१२६६२८		
८	उपसंचालक	श्री.एम.एस.जाधवर	१	१७/३/२००५	२६१२६६२८		
९	उपसंचालक	श्रीमती एस.एस.आगाशे	१	७/६/२००६	२६१२६७८५		
१०	उपसंचालक	श्रीमती एस.एस.रावळ-ठाकूर	१	३/६/२००६	२६१२६७८५		
११	उपअभियंता	श्री.जी.बी.भिरुड	१	४/६/२००५	२६१२६७८५		
१२	सहाय्यक संचालक	श्रीमती एस.एस.गायकवाड	२	२१/१२/२००६	२६१२६७८५		
१३	लेखाधिकारी	श्रीमती कोल्हटकर	२	१९/१२/२००४	२६१२६७८५		
१४	स्वीय सहाय्यक	श्रीमती एस.बी.जगताप	२	६/१०/१९९२	२६१२३९८५		
१५	निम्नश्रेणी लघुलेखिक	श्रीमती लोंखडे	३				
१६	कार्यालय अधिक्षक	श्रीमती एस.एस.टंकसाळ	३				
१७	कार्यालय अधिक्षक	श्री.एस.एम.पुरकर	३				
१८	कार्यालय अधिक्षक	श्री.डी.एम.कोष्टी	३				
१९	मुख्य लिपीक	श्री.आर.पी.चौधरी	३				
२०	मुख्य लिपीक	श्री.एन.पी.झिंटे	३				
२१	मुख्य लिपीक	श्रीमती एल.वाय.जंबुकर	३				
२२	मुख्य लिपीक	श्री.एस.टी.मधाळे	३				
२३	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती आर.आर.गोहाड	३				
२४	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती ए.ए.कदम	३				
२५	वरिष्ठ लिपीक	श्री.डी.एम.भालेराव	३				
२६	वरिष्ठ लिपीक	श्री.आर.अ.तांबोळी	३				
२७	वरिष्ठ लिपीक	श्री.ए.एम.भुजबळ	३				
२८	वरिष्ठ लिपीक	श्री.जे.जे.दळवी	३				
२९	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती पी.पी.शिखरे	३				
३०	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती एम.एम.तासगांवकर	३				
३१	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती एस.डी.वनशिव	३				
३२	वरिष्ठ लिपीक	श्री.जे.पी.पाचें	३				
३३	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती. पी.एस.गिरी	३				
३४	वरिष्ठ लिपीक	श्री.पी.बी.धुळकर	३				
३५	वरिष्ठ लिपीक	श्रीमती एल.बी.पगडपल्लू	३				
३६	वरिष्ठ लिपीक	श्री.डी.डी.जोशी	३				
३७	कनिष्ठ लिपीक	श्री.आर.एम.शेख	३				
३८	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एस.ए.बिबवे	३				
३९	कनिष्ठ लिपीक	श्री.बी.एस.वटाणे	३				
४०	कनिष्ठ लिपीक	श्रीमती एस.एस.म्हसकर	३				
४१	कनिष्ठ लिपीक	श्रीमती ए.एम.काझी	३				
४२	कनिष्ठ लिपीक	श्रीमती आर.एस.जगताप	३				
४३	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एस.जे.बढे	३				
४४	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एल.एन.बडगुजर	३				
४५	कनिष्ठ लिपीक	श्री.आर.एस.चौधरी	३				
४६	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एस.एम.धुमाळ	३				
४७	कनिष्ठ लिपीक	श्री.ओ.डी.अत्रे	३				
४८	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एस.सी.जाधव	३				
४९	कनिष्ठ लिपीक	श्री.एम.आर.माटे	३				

५०	कनिष्ठ लिपीक	श्री.व्ही.बी.साळुके	३				
५१	वाहन चालक	श्री.डी.डी.शिंदे	३				
५२	वाहन चालक	श्री.अमीर जॉन	३				
५३	वाहन चालक	श्री.व्ही.एस.वैराट	३				
५४	वाहन चालक	श्री.बी.एन.आढाव	३				
५५	रोनिओ ऑपरेटर/ झेरोक्स ऑपरेटर	श्री.एस.आर.शिंदे	३				
५६	रोनिओ ऑपरेटर/ झेरोक्स ऑपरेटर	श्री.एम.के.रणपिसे	३				
५७	नाईक	श्री.बी.टी.चव्हाण	४				
५८	शिपाई	श्री.व्ही.जे.सय्यद	४				
५९	शिपाई	श्री.एस.एम.डिंबर	४				
६०	शिपाई	श्री.पी.एस.सरोदे	४				
६१	शिपाई	श्री.पी.जी.कातुडे	४				
६२	शिपाई	श्री.एस.एल.साळवी	४				
६३	शिपाई	श्री.जी.व्ही.साळुके	४				
६४	शिपाई	श्री.व्ही.एन.परदेशी	४				
	एकूण						

कलम ४ (१) (ब) (X)

पुणे येथील पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे मधिल अधिकारी व कर्मचारी यांचे
वेतनाची माहिती

अ.क्र	पदनाम	वेतनश्रेणी	एकूण मंजूर पदे
१	संचालक	१४३००-४००-१८३००	१

२	सहसंचालक	१०६५०-३२५-१५८५०	३
३	उपसंचालक	८०००-२७५-१३५००	६
४	सहाय्यक संचालक	६५००-२००-१०५००	४
५	उपअभियंता	८०००-२७५-१३५००	१
६	लेखाधिकारी	६५००-२००-१०५००	१
७	स्वीय सहाय्यक	७४५०-२२५-११५००	१
८	निम्नश्रेणी लघुलेखक	५५००-१७५-९०००	३
९	कार्यालय अधिक्षक	५५००-१७५-९०००	५
१०	मुख्य लिपीक	५०००-१५०-८०००	९
११	वरिष्ठ लिपीक	४०००-१००-६०००	१८
१२	कनिष्ठ लिपीक	३०५०-७५-३९५०-८०-४५९०	१८
१३	वाहन चालक	३०५०-७५-३९५०-८०-४५९०	४
१४	नाईक	२६१०-६०-२९१०-६५-३३००-७०-४०००	२
१५	रोनिओ ऑपरेटर/ झेरॉक्स ऑपरेटर	२६१०-६०-२९१०-६५-३३००-७०-४०००	२
१६	शिपाई	२२५०-५५-२६६०-६०-३२००	७
	एकूण		८५

महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ

महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाची निर्मिती महाराष्ट्र राज्य वेअरहौसिंग कायदा अंतर्गत झालेली आहे. महाराष्ट्र वखार महामंडळाने राज्यात ठिकठिकाणी गोदामे बांधून शास्त्रोक्त पध्दतीने शेतमालाची, रास्त धान्य दुकानासाठी लागणाऱ्या धान्याची व रासायनिक खताची साठवणूक केली जाते. महामंडळाचे अधिकृत भागभांडवल १५.०० लाख आहे. महामंडळामार्फत राज्य शासनास सन २०००-०१ मध्ये रक्कम रु.१७१.१४ लाख लाभांश देण्यात आला आहे. महाराष्ट्र वखार महामंडळाची प्रगती व कार्य खालील तपशीलाप्रमाणे आहे. वखार महामंडळाच्या गोदामात शेतकरी तसेच व्यापाऱ्यांचा माल साठविला जातो.

राज्य वखार महामंडळाची प्रगती व कार्य
(दिनांक ३१/३/२००५ अखेर)

तक्ता क्र.२

(रु.लाखात)

अ.क्र.	तपशील	२००४-०५
१	अधिकृत भागभांडवल	१५००.००
२	राज्य शासनाचे भागभांडवल	४३५.५६
३	केंद्रीय वखार महामंडळाचे भागभांडवल	४३५.५६
४	साठवण क्षमता (मे.ट.)	१०.४५
५	क्षमता वापर एकूण (मे.ट.)-- तपशील खालीलप्रमाणे शासन (मे.ट.) सहकारी संस्था (मे.ट.) उत्पादकांची (मे.ट.) व्यापाऱ्यांची (मे.ट.) खाजगी व्यक्ती (मे.ट.) शासन अंगीकृत (मे.ट.)	७.६४८ ४.४५८ ०.७७८ २.४१ १.७१ ०.४१ ३.०२
६	निव्वळ नफा (रुपये)	१४२७.८६
७	लाभांश (रुपये)	१७४.२२

सहकारी गोदामे :-

सहकारी क्षेत्रात गोदामे बांधण्यासाठी खालील ३ प्रकल्प राबविण्यात आले.

१.ग्रामीण गोदामांचे राष्ट्रीय जाळे-

सदर योजना १९८० -८१ पासून राबविण्यात आली होती. त्या योजनेखाली बांधकाम किंमतीच्या ५० % रक्कम राज्य व केंद्र शासन यांचेकडून सम प्रमाणात अनुदान स्वरूपात प्राप्त झाली. उर्वरित ५० % रक्कम संस्थांनी अर्थ पुरवठा करणाऱ्या संस्थेकडून कर्ज म्हणून उभे करावयाचे होते. सदरहू योजनेखाली ३०.६.९६ पर्यंत बांधलेल्या गोदामांचा तपशील खालीलप्रमाणे-

अ.क्र.	तपशील	गोदामाची संख्या	साठवणूक क्षमता (मे.टन लाख)
१	प्राथमिक शेती सहकारी संस्था	४७२	१.४
२	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	१६३	०.६७
३	शिखर पणन संस्था	६२	०.४७
४	महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ	१६४	८.०९
	एकूण	८६१	११.४४

उपरोक्त योजना दिनांक १.१.९२ पासून केंद्र शासनाने राज्य शासनाकडे हस्तांतरित केली. त्यानंतर सदरहू योजनेखाली अर्थसहाय्य देण्यांत आलेली नाही.

(२) राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम योजना क्र.२

गोदाम बांधण्यासाठी ही योजना १९८१-८२ साली सुरु झाली व १९८७-८८ या वर्षात संपुष्टात आली. सदरची योजना महाराष्ट्र राज्य भूविकास बँकेमार्फत राबविण्यांत आली होती. सदरहू योजनेंतर्गत लाभार्थी संस्थाना खालील प्रमाणे अर्थ सहाय्य प्राप्त झाले.

१. रासविमकडून राज्य शासनास मिळालेल्या कर्जातून संस्थांना दिलेले भागभांडवल २५%
२. राज्य शासनाचे भागभांडवल २०%
३. संस्थांनी स्वतः उभा करण्याचा निधी ५%
४. राज्य भूविकास बँकेमार्फत कर्ज ५०%

या योजनेंतर्गत पूर्ण झालेल्या १३५० गोदामांचा तपशील खालील प्रमाणे

अ.क्र.	तपशील	गोदामांची संख्या	साठवणूक क्षमता मे.टन (लाखात)
१	विविध कार्यकारी संवा सहकारी संस्था	९३५	१.३९
२	पणन सहकारी संस्था	३७२	४.७३
३	शिखर पणन संस्था	४३	१.१९
	एकूण	१.३५	७.३१

(३) राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम गोदाम बांधकामाची योजना क्रमांक ३

राष्ट्रीय सहकारी विकास निगमाची ही योजना क्र.२ प्रमाणेच होती. ही जागतिक सहाय्याची योजना १९८७-८८ साली सुरु होऊन जून १९९२ च्या पुढे जागतिक बँकेकडून मुदतवाढ न मिळाल्याने १९९२-९३ मध्ये संपुष्टात आली. या योजनेंतर्गत खालील तपशीला प्रमाणे एकूण ६१८ गोदामे बांधून पूर्ण झाली आहेत.

अ.क्र.	तपशील	गोदामांची संख्या	साठवणूक क्षमता मे.टन लाखात
१	विविध कार्यकारी सेवा सहकारी संस्था	३०९	०.५३
२	पणन सहकारी संस्था	१७९	०.६८
३	साखर कारखाने	५२	३.२
४	शिखर पणन संस्था	४७	०.९
५	कापूस पणन महासंघ	३१	०.७३

	एकूण	६१८	६.०४
--	------	-----	------

वरील तीनही अर्थ सहाय्याच्या योजनेतून योजनेतून एकूण २८०६ गोदामे बांधून पूर्ण झाली असून त्यांची साठवणूक क्षमता १७.५४ लाख मे.टन आहे.

दि.३१.३.२००४ अखेर केंद्र शासन पुरस्कृत ग्रामीण योजने अंतर्गत खालील प्रमाणे सद्यःस्थिती आहे.

अ.क्र.	विषय	संख्या
१	गोदाम उभारणीचे उद्दिष्ट	५,०००
२	गोदाम उभारणीचे तयार झालेले प्रस्ताव	४,४८३
३	बँकांकडे सादर केलेले कर्ज प्रस्ताव	४,४८३
४	बँकानी मंजूर केलेले कर्ज प्रस्ताव	१,२४९
५	बँकांकडे प्रलंबित कर्ज प्रस्ताव	३,२३४
६	नाबार्ड अनुदान मंजूर केलेले प्रस्ताव	७१४

केंद्र शासनाने १० व्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये ग्रामीण गोदामात योजनेचा समावेश केला असून ही योजना सन २००७ पर्यंत अंमलात राहिल.

सहकारी कृषि पणन संस्था :- राज्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ व विदर्भ सहकारी पणन सोसायटी या दोन शिखर पणन संस्था काम करीत आहेत. ३१.३.२००५ अखेर राज्य पणन महासंघाची माहिती खालील प्रमाणे

(आकडे लाखात)

१	सभासद भागभांडवल	६५
२	एकूण भागभांडवल	१,३००
	पैकी शासकीय भागभांडवल	१,२३५
३	उलाढाल	
१	शेतमाल	९,५९६
२	शेतीस उपयोगी माल	१८,२६०
३	ग्राहक माल	१,३७४
४	नफा	२२

पणन संस्थांचा आर्थिक पाया भक्कम करून त्यांची कार्यक्षमता वाढविणे आवश्यक असल्याने व शेतक-यांच्या शेती उत्पादन मालास चांगली किंमत मिळावी. ग्रामीण भागात जीवनोपयोगी वस्तूंचा पुरवठा करणे , शेती उत्पादनाची आवश्यक ती बी-बियाणे उपलब्ध करून देणे व सहकार संस्थांच्या कर्जाची शेतमाल विक्रीतून वसुली जास्तीत जास्त करणे हे उद्देश सफल होण्यासाठी सहकारी संस्थांना राष्ट्रीय सहकारी विकास योजनांतर्गत भागभांडवल दिले जाते.

अपेक्षित व्यवसाय वाढ रु.२० लाख होणार असल्यास अशा चांगल्या संस्थांना रु.५ लाख भागभांडवल देण्यांचे आहे. अपेक्षित उलाढाल वाढ रु.२० लाखा पेक्षा जास्त होणार असल्यास त्या पटीमध्ये भागभांडवली अंशदान देण्यांत येते. आर्थिक दृष्ट्या कमकुवत पण व्यवसाय वाढीसाठी वाव आहे. अशा पणन संस्थांना रु.२ लाख ते रु.५ लाखा पर्यन्त कार्यक्षमतेनुसार भागभांडवली अंशदान देण्यांत येते. सदर योजना प्राथमिक, जिल्हा व राज्य सहकारी पणन सहकारी संस्थांकरिता १९८७-८८ या वर्षापासून कार्यान्वित आहे . या योजनेअंतर्गत जे आर्थिक सहाय्य मिळते ते मिळाल्याच्या ५ वर्षापासून १४ समान हप्त्यामध्ये परत करावयाचे आहे.संस्था तोटयात असली तरी १२% लाभांश दिला पाहिजे अशी एक अट शासनाने विहित केली आहे.

पणन संस्थाना जिल्हास्तरीय योजनांतर्गत भागभांडवल देण्याच्या योजना चालू असून योजनांतर्गत ज्या केंद्रावर शेतमाल आवक रु.१ कोटी आहे तेथील संस्थांना रु.१ लाख भागभांडवल व रु.२ कोटीचे वर आवक असेल अशा केंद्राच्या ठिकाणी असलेल्या पणन संस्थांना जास्तीत जास्त रु.३ लाख भागभांडवल दिले जाते. शासकीय भागभांडवल देण्यासाठी विभागनिहाय अ,ब,क अशी वर्गवारी करण्यात आली आहे. त्याप्रमाणे (अ) वर्गात सहकारी क्षेत्रात पुढारलेला भाग येतो तेथे १:१ या प्रमाणात (ब) वर्गात सहकारी क्षेत्रातील अप्रगत आहे असा भाग येतो. तेथे १:२ प्रमाणात भागभांडवल दिले जाते. व (क) वर्गामध्ये सहकारी क्षेत्रात मागासलेल्या भागाचा सहभाग होतो तेथे १:१० या प्रमाणात भागभांडवल देण्याची योजना आहे.सदर योजनांतर्गत अर्थसहाय्य मंजूरीचे अधिकार विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था यांना आहेत. जिल्हा नियोजन व विकास मंडळामार्फत तरतूद उपलब्ध करून दिली जाते.

विदर्भ को.ऑ.मार्केटींग सोसायटी लि.नागपूर या संस्थेची दिनांक ३१/३/२००५ अखेरची माहिती खालीलप्रमाणे दर्शविली आहे.

(रु.लाखात)

१	भाग भांडवल	१०४.४६
२	पैकी शासनाचे	५९.६४
३	पैकी इतर संस्थांचे	४४.८२
४	उलाढाल एकूण अ) शेतीमाल /शेती उपयोगी ब) ग्राहक माल	६,८८४.९७ २५२५.७१ १८३.२७
५	तोटा झालेल्या संस्था	१
६	तोटयाची रक्कम	२७३.२७

सहकारी पणन संस्थांची प्रगती व कार्य खाली दर्शविली आहे.

(रु.लाखात)

तपशील	इतर पणन संस्था ३१ मार्च २००५ रोजी असल्याप्रमाणे
-------	--

संस्थांची एकूण संस्था	१२५२
सदस्यांची एकूण संख्या (शंभरात)	९०३३
भागभांडवल	११२४२
पैकी शासनाचे	३८१२
उलाढाल	१८२६४८
अ) शेतमाल	३०६१४
ब) शेती उपयोगी माल	१२८४५४
क) ग्राहक	२३५८०
नफा झालेल्या संस्था	५१४
नफ्याची रकम	१०३५
तोटा झालेल्या संस्था	६१७
तोट्याची रक्कम	१०९०
नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	१२१

महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या.

मुंबई संस्था १९८४ पासून कार्यान्वित

एकाधिकार कापूस खरेदी योजना ठळक माहिती (३१/१०/२००४)

रु.लाखात

१. सभासद संख्या	अ) शासन	०१
	ब) इतर	३०९
	क) नाममात्र	..
२. भागभांडवल	अ) सभासद	५.२६
	ब) शासन	६५.००
	क) एनसीडीसी	१९३.५९

कापूस हंगाम २००३-२००४ मधील माहिती

१. सुरु केलेले कापूस संकलन केंद्र	१७६
२. एकूण कापूस खरेदी (लाख किं.)	०.०३
३. कापूस खरेदी किंमत	४८०७६.७१
४. बांधलेल्या कापूस गाठी (लाखात)	६.६२

५. शासकीय कर्ज	१७९७२९.००
६. शासन undertaking (इतर कर्ज)	३३५००.००
७. सहकारी बँक ठेवी	४०८००.००
८. कर्ज देणे बाकी (३१.६.०४)	..
९. Bonds issued देणे	१७१०.००
१०. तूट (२००३-०४ पर्यंत) अखेर अंदाजित	४०२३३६.००

कापूस हंगाम २००४-०५ मध्ये कापूस खरेदी २११.६४ लाख किंवल झाली आहे.

ग्राहक संस्था :-

राज्य शासनाच्या ३० मे १९९४ च्या निर्णयानुसार नागरी भागातील मध्यवर्ती व प्राथमिक ग्राहक संस्थांना डिपार्टमेंटल स्टोअर्स, लहान मोठ्या आकाराची किरकोळ विक्री केंद्र उघडण्यासाठी व विभागीय वितरण केंद्रे उभारण्यासाठी अर्थसहाय्य शासनाकडून मंजूर करण्यात येते. (तपशील खालीलप्रमाणे)

रु.लाखात

अ.क्र.	नांव	लोक संख्या	भाग भांडवल	फर्निचर कर्ज	फिक्चर अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	आवश्यक जागा	अपेक्षित वार्षिक उलाढाल
अ	डिपार्टमेंटल स्टोअर्स	१) ८ लाख व त्यावरील	१२ लाख	३	१	तीन वर्षांत विभागून १ लक्ष	१००० चौ.फूट	१७५.००
		२) ३ ते ८ लाख	६ लाख	१.५०	०.५०	०.५० तीन वर्षांत विभागून	४००० चौ.फूट	८०.००
		३) १ ते ३ लाख	३ लाख	०.९०	०.३०	०.३० तीन वर्षांत विभागून	२००० चौ.फूट	४०.००

ब) किरकोळ विक्री केंद्रे

अ.क्र.	नांव	लोक संख्या	भाग भांडवल	फर्निचर कर्ज	फिक्चर अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	आवश्यक जागा	अपेक्षित वार्षिक उलाढाल
१	मोठी आकाराची विक्री केंद्रे	--	०.९०	०.२५	०.१०	०.१० तीन वर्षांत विभागून	१००० चौ.फूट	१२
२.	लहान आकाराची विक्री केंद्रे	--	०.४५	०.०५	०.०५	०.०५ तीन वर्षांत विभागून	४०० चौ.फूट	५.००

प्रत्येक युनिटसाठी जेवढे भागभांडवल शासनाकडून प्राप्त होणार त्याचे २०% भागभांडवल संस्थेने स्वतः उभे करावयाचे आहे. वरील प्रत्येक युनिटसाठी ज्या संस्थाना अर्थसहाय्य मंजूर

करावयाचे आहे त्यांनी विहित नमुन्यात तालुका सहाय्यक उपनिबंधक, कार्यालयाकडे अर्ज दाखल करावयाचा असतो. शासन स्तरावर अर्थसहाय्य मंजूरीचे अधिकार आहेत.

ग्राहक सहकारी संस्था शासकीय अर्थसहाय्य योजना (जिल्हास्तरीय)

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	भागभांडवल	व्यवस्थापकीय अनुदान	वाहन खरेदी	फर्निचर गोदाम	मंजूरीचे अधिकार
१	प्राथमिक सहकारी संस्था	१०,००० जास्तीत जास्त	२,००० तीन वर्षात ८०० वर्ष पहिले ६०० वर्ष दुसरे ६०० वर्ष तिसरे	--	--	जिल्हा उपनिबंधक
२	मध्यवर्ती सहकारी ग्राहक संस्था	१०,०००	१०,००० (४-३-३) तीन वर्षात	--	१ लाखापैकी ७५ % कर्ज २५% अनुदान	विभागीय सह निबंधक

विशेष घटक योजना :-

सहकारी ग्राहक संस्थेचे सभासद होण्यासाठी व दैनंदिन माल खरेदी करण्यासाठी मागासवर्गीय व नवबौद्ध सभासदांना आर्थिक सवलत.

- अ) सहकारी/प्राथमिक सहकारी संस्थांचे ग्राहक संस्थांचे भाग खरेदी करण्यासाठी प्रत्येक व्यक्तीस रु.१००/- त्यापैकी व्याजमुक्त ५० % कर्ज व ५० % अनुदान
 ब) खावटी (व्याज मुक्त) कर्ज दर सभासदास १०० रुपयेप्रमाणे
 क) हरिजन वस्तीमध्ये प्राथमिक /मध्यवर्ती ग्राहक संस्थांची शाखा काढण्यासाठी व्यवस्थापकीय अनुदान दर शाखेस एकूण रु.१०,०००/- तीन वर्षात (अनुक्रमे ४+३+३) दिले जाते.
 ड) ग्रामीण भागात जीवनोपयोगी वस्तुंचे वाटप करण्यासाठी राज्यशासनाचे अर्थसहाय्य

१. भागभांडवल रु.१०,०००/- पणन संस्था, प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्थाना दिले जाते.

२. व्यवस्थापकीय अनुदान रु.५०००/- पर्यंत तीन वर्ष मुदतीत (३+१+१) दिले जाते.

मुख्य संस्थांना ग्रामीण भागात शाखा उघडण्यासाठी अर्थसहाय्य :- अटी

- अ) शाखेचे विक्रीचे चटई क्षेत्र ८०० ते १००० चौ.फूट असणे आवश्यक आहे.
 ब) मागील तीन वर्षांची सरासरी उलाढाल १० ते १२ लाख असेण आवश्यक आहे.
 क) १. भागभांडवल रु.१०,०००/-
 २. फर्निचर फिक्चर कर्ज रु.२५,०००/- अनुदान रु.१०,०००/- व
 ३. व्यवस्थापकीय अनुदान रु.१०,०००/- तीन वर्षात विभागून (४+४+३) दिले जाते.
 ड) मुख्य संस्थेस /मध्यवर्ती संस्थेस जास्तीत जास्त अर्थसहाय्य रु.१,३५,०००/- एकदाच मंजूर करण्यात येईल.सदरची संस्था मागील तीन वर्ष नफ्यात असली पाहिजे. संस्थेचा लेखापरिक्षण वर्ग सातत्याने "अ किंवा ब" असावा .

विद्यार्थी सहकारी ग्राहक भांडारांना अर्थसहाय्य -

शासनाच्या दि.१० जुलै १९९७ च्या राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम योजनेअंतर्गत विद्यार्थी ग्राहक भांडारांना खालील सुधारित आकृती बंधामध्ये अर्थसहाय्य मंजूर करतात.

अ.क	नांव	रासविनीकडून शासनास वितरीत करावयाचे	शासनाकडून संस्थेला
१	शाळा, महाविद्यालय, ग्राहक भांडारे	मार्जिन मनी रु.५०,००० साठी कर्ज	भागभांडवल रु.५०,०००/-
२	विद्यापीठ सहकारी ग्राहक भांडार	मार्जिन मनी कर्ज.१ लाख पर्यंत	भाग भांडवल रु. १ लाख पर्यंत
३	शाळा, महाविद्यालये, विद्यापीठ ग्राहक भांडारे	फर्निचर फिक्चरच्या किंमतीच्या ९०% कर्ज किंवा जास्तीत जास्त कर्ज रु.२५,०००/-	प्रत्यक्ष किंमतीच्या ७५ % कर्ज व प्रत्यक्ष किंमतीच्या १५ % शासनाचे भाग भांडवल
४	फर्निचर फिक्चरसाठी ९० % कर्ज किंवा जास्तीत जास्त रु.५०,०००	फर्निचर फिक्चरसाठी ९० % कर्ज किंवा जास्तीत जास्त कर्ज रु.५०,०००/-	--

वरील प्रस्तुत योजनेत रा.स.वि.नी.कडून शासनास कर्ज मिळेल व शासनाकडून संबंधीत संस्थाना भागभांडवलाच्या स्वरूपात वरीलप्रमाणे अर्थसहाय्य वितरीत करता येईल. वरील सुधारित आकृतीबंधानुसार त्यासंस्था पूर्तता करून विहित नमुन्यात अर्ज सादर करतात. अशा संस्थांचे प्रस्ताव पणन संचालनालयाकडून शासनास शिफारस करून पाठविले जातात.

फळे व भाजीपाला सह.संस्था -

महाराष्ट्र राज्यात सुमारे ८४५०१ हे.क्षेत्र फलोत्पादनासाठी असून त्यात आंबा, द्राक्ष, केळी, डाळींब, चिकू इ.फळांचे उत्पादन केले जाते. राज्य शासनाच्या धोरणानुसार महाराष्ट्र राज्यातील फळे व भाजीपाला यांचे उत्पादन मोठ्या प्रमाणात करून उत्पादीत मालाची प्रतवारी /आवेष्टन /प्रिकुलिंग/वाहतूक साठवणुक याद्वारे परदेशात निर्यात करून परकीय चलने मिळविणे तसेच उत्पादक, शेतकरी व ग्राहक यांना योग्य तो भाव मिळाव या हेतूने आजपावेतो महाराष्ट्र राज्यात ४१८ फळे व भाजीपालासहकारी संस्था कार्यरत आहेत.

फळे व भाजीपाला सहकारी संस्थांची कामे :-

महामॅगो याभागीदारी संस्थेचे २२ आंबा उत्पादक संस्था सभासद असून या संस्थेमार्फत आंबा या फळाची साठवणुक परदेशी निर्यात या बाबीच्याअनुषंगाने योग्य ती कार्यवाही करून आंबा उत्पादकांना त्यांच्या पिकांचा योग्य तो मोबदला देण्याच कार्य ही संस्था करते.

महाबनाना या भागीदारी संस्थेची नोंदणी सहकारी संस्था कायदा १९६० चे कलम २०(१) अंतर्गत महाग्रेपच्या धर्तीवर करण्यात आली. महाराष्ट्रातील केळे उत्पादन करणाऱ्या जळगांव बुलढाणा, धुळे नंदुरबार, हिंगोली, परभणी , नांदेड ,वर्धा या जिल्हयातील केळी उत्पादकांच्या उत्पादनाला निर्यातीस चालना देण्यासाठी या संस्थेची स्थापना करण्यात आली.

फळे व भाजीपाला संस्था या सभासदांच्या उत्पादीत मालाला योग्य भाव मिळण्यासाठी खालील कामे करतात.

- १.फळे व भाजीपाला या नाशवंत मालाची प्रतवारी ,साठवणूक व विक्री
२. खत व्यवसाय
- ३.बी बीयाणे औषधे इ. शेतीविषयक वस्तुची विक्री

फळे व भाजीपाला संस्थांसाठी अर्थसहाय्य योजना-

फळे व भाजीपाला संस्थांना उत्पादनोत्तर व्यवस्थेसाठी रा.स.वि.नि./व.रा.बा.बोर्ड या वित्तीय संस्थेकडून अर्थसहाय्य उपलब्ध होते. सदरचे अर्थसहाय्य शितगृह, ग्रेडींग, पॅकींग, सेंटर, ट्रान्सपोर्ट

व्हेईकल, वॉक इन कुलर प्लॅस्टिक क्रेटस् इ.साठी दिले जाते. रा.स.वि.नि./रा.बा.बोर्ड (सुधारित)
यांचेकडून

कर्ज- ४० टक्के रा.स.वि.नि.कडून

कर्ज-५० टक्के रा.बा.बोर्ड (४ टक्के दराने)

संस्था १० टक्के स्वनिधी

आता पर्यंत ५४ संस्थांना रु.३८०.३० लाख अर्थसहाय्य मिळालेले असून ही योजना ही १९९४ मध्ये सुधारित होवून रा.बा.बोर्ड यांचेकडून सॉफ्ट लोन मंजूर होते.

प्रिकुलींग व कोल्ड स्टोरेज प्रकल्प योजना प्रकल्प किंमतीच्या

कर्ज-६० टक्के रा.स.वि.नि.कडून

भा.भां.३० टक्के राज्य शासनाकडून

संस्था १० टक्के स्वनिधी

१९९७-९८ पर्यंत ३२ फळे व भाजीपाला संस्थांना योजनेअंतर्गत रु.१७१.४३ लाख अर्थसहाय्य मंजूर झालेले आहे. व एकूण १७ प्रकल्प कार्यान्वीत आहेत.

सन २०००-०१ या वित्तीय वर्षात शासनाकडे रा.स.वि.नि.योजने अंतर्गत कर्ज व भाग भांडवल मिळण्यासाठी फळे व भाजीपाला संस्थांची एकूण १३ प्रकरणे रु.४४७ .५० लाख कर्ज व भाग भांडवल रु.४५.५० लाख असे एकूण रु.४९३.०० लाखाचे प्रस्ताव शासनाकडे मंजूरीसाठी सादर केले आहेत. परंतु त्यांना अद्याप मंजूरी प्राप्त झालेली नाही. तसेच मार्च २००० मध्ये वाढीव अर्थसहाय्याचे सहा प्रस्ताव एकूण कर्ज रु.१३५.२२३ भाग भांडवल रु.५७.९० असे रु.१९३.१३ लाखाचे प्रस्ताव मंजूर झाले आहेत.

त्याखेरीज शासनाकडून वाहन खरेदी तसेच रा.स.वि.नि.याजनेचे एकूण रु.४२४.५० लाख कर्जाचे रु.४०.०० भागभांडवलाचे प्रस्ताव प्रलंबित आहेत.

निवडक पणन, फळे व भाजीपाला संस्थांना कर्ज- (रा.स.वि.नि.),

शेती उत्पादित मालाला योग्य भाव मिळण्यासाठी फळे व भाजीपाला चांगल्या अवस्थेत राहण्यासाठी व विक्रीचे ठिकाणी पाहोचेपर्यंत तो सुस्थितीत राहण्यासाठी प्रिकुलींग व कोल्ड स्टोरेजल बांधण्यासाठी आर्थिक सहाय्य रा.स.वि.नि.यांचेकडून योजनेअंतर्गत मंजूर केले जाते. रा.स.वि.नि.कडून राज्य शासनास प्रकल्प किंमतीच्या ९० टक्के कर्ज दिले जाते. राज्य शासनाकडून संस्थेस ४० टक्के कर्ज व ५० टक्के भागभांडवल वितरीत करण्यात येते. मंजूर प्रकल्प खर्चाच्या १० टक्के भाग भांडवल संस्थेजवळ असणे आवश्यक आहे.

प्रिकुलींग व कोल्ड स्टोअरेज-

रा.स.वि.नि.पुरस्कृत योजनेअंतर्गत फळे व भाजीपाला संस्थांना फळाची साठवणुक करण्यासाठी प्रिकुलींग व कोल्ड स्टोरेज बांधण्यासाठी अर्थसहाय्य ५० टक्के कर्ज ४० टक्के भागभांडवल मंजूर करण्यात येते. सुधारित योजनेनुसार नॅशनल हार्टीकल्चर बोर्डाचे २५ % अनुदान एन.सी.डी.मार्फत (१००० टन) रासविनिचे राज्य शासनास ६५ % कर्ज त्यापैकी राज्य शासनाचे संस्थेस ४० % कर्ज व २५ % भागभांडवल द्यावयाचे आहे.

शेतकऱ्यांनी उत्पादित केलेला नाशवंत शेतीमाल सुस्थितीत राहून तो ग्राहकापर्यंत व्यवस्थीत पोहोचू शकेल हा या योजनेमागील उद्देश आहे.

आतापर्यंत १५ युनिट पूर्ण झाले असून १८ युनिटचे काम चालू आहे. रासविनि रु.१७६६.२१ लाखांपैकी रु.१३९९.८९ लाख अनुदान मंजूर रु.३३२.२३ लाखांपैकी रु.१७३.७३ लाख वितरीत केले आहेत.

कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान

- १) योजनेचेनांव :- कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान
- २) योजने अंतर्गत / योजनेतर - योजनांतर्गत
- ३) योजनेचे हेतू- कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्था ग्रामीण अर्थ व मंजूर यांच्या साधनाने प्राथमिक उत्पादकांना त्यांच्या उत्पादनास योग्य मोबदला मिळवून देतात. कृषि उत्पादनानंतर आधारित प्रक्रिया युनिटस स्थापन करण्याकरिता सदरहू संस्थांना, जिनिंग व प्रेसिंग तेलगिरण्या , भात गिरण्या, फळे भाजीपाला, गूळ व खांडसरी आणि शीतगृह इत्यादिसाठी आर्थिक सहाय्य दिले जाते.
- ४) आर्थिक सहाय्यचे स्वरूप - फळफळावळ, भाजीपाला फळे, भातगिरण्या, कागद प्रकल्प, इतर कृषि उत्पन्न व वनफूल यांना योग्य मोबदला मिळण्याकरिता अशा उत्पादनांना देशांतर्गत व देशाबाहेरील योग्य बाजारपेठ मिळण्याच्या दृष्टीने कृषि उत्पादनाच्या प्रक्रिया उभारण्यासाठी अर्थसहाय्य
- ५) आर्थिक सहाय्यचे प्रमाणे-राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय संस्था

वित्तीय संस्थांकडून (कर्ज प्रकल्प किंमतीच्या)	६०%
संस्थेचे सभासद भागभांडवल (प्रकल्प किंमतीच्या)	१०%
शासन भागभांडवल (प्रकल्प किंमतीच्या)	३०%

एकूण १००%

लाभार्थी- काजू फळफळावळ भाजीपाला, फळे, भातगिरण्या, कागद प्रकल्प इतर कृषि उत्पन्न व वन फूल यांच्या प्रक्रिया करणा-या सहकारी संस्था

अर्ज कोणाकडे करावयाचा - तालुका उपनिबंधक/सहाय्यक निबंधक
मंजूरीचे अधिकारी - राज्य शासन

अ.क्र.	वित्तीय शक्ती प्रदान	शासकीय भागभांडवल मंजूरी साठी एकूण भांडवली खर्चाची कमाल मर्यादा	भांडवली खर्चाच्या २०% दराने शासकीय भाग-भांडवल मंजूर करण्याची कमाल मर्यादा
१	२	३	४
१	विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था	रु.२,५०,००० पर्यंत	रु.५०,००० पर्यंत
२	निबंधक, सहकारी संस्था	रु.६,००,००० पर्यंत	रु.१,२०,००० पर्यंत
३	शासन	रु.६,००,००० चे वर	पात्रते प्रमाणे

उद्देश :-

सहकारी क्षेत्रातील कृषि प्रक्रिया संस्था सध्या प्राथमिक अवस्थेत आहे. महाराष्ट्रा मध्ये काजू, फळफळावळ, भाजीपाला, फुले व इतर कृषि उत्पन्न तसेच इतर वनफळे यांना योग्य मोबदला मिळण्यासाठी अशा उत्पादनांना देशांतर्गत व देशाबाहेर योग्य बाजारपेठ मिळण्याच्या दृष्टीने कृषि उत्पादनाच्या प्रक्रियाप्रकल्प उभारणीस मोठ्या प्रमाणावर वाव आहे. देशातील तोडणी नंतरच्या मालाच्या हाताळणीचे तंत्रज्ञान अप्रगत असल्यानेउत्पादन चांगले होवूनही त्यापैकी बराच माल खराब होतो. हे टाळण्यासाठी कृषि प्रक्रिया उद्योगाची उभारणी होणे काळाची गरज आहे. महाराष्ट्र शासनाने कोल्हे समितीद्वारा यावर सांगोपांग अभ्यास केलेला आहे व कृषि प्रक्रिया उद्योग हा सहकारी माध्यमातून राबविण्याच्या दृष्टीने चालना देण्याचे सुचविले आहे.

विविध प्रकारच्या कृषि मालावर व फळांवर प्रक्रिया करणा-या सहकारी संस्था स्थापन करण्यास प्रोत्साहन देण्याचे शासनाचे धोरण असून त्यादृष्टीने शासन अशा संस्थांना भागभांडवल व कर्जपुरचठा करते. त्याच बरोबर या संस्थांना प्रकल्प उभारणीसाठी राष्ट्रीय सहकारीविकास निगम सारख्या वित्तीय संस्थेमार्फत सुध्दा अर्थसहाय्य मिळू शकते. अशा प्रकारचे अर्थसहाय्य मिळवून देण्यासाठी संबंधीत संस्थांच्याय प्रकल्प अहवालाची आर्थिक व तांत्रिक दृष्टीने छाननी केली जाते. प्रस्तावित प्रकल्प आर्थिक दृष्ट्या वतांत्रिक दृष्ट्या सक्षम होणार आहे किंवा कसे तसेच प्रकल्पामुळे राजगांरात किती वृद्धी होणार आहे याबाबीवर विचार करून निर्यय घेतला जातो.

संस्थेचे प्रकल्प अहवाल " मिटकॉन " सारख्या मान्यताप्राप्त संस्थांकडून तयार करून घेतला जात असे यापुढे शासनाकडील दिनांक २९.७.२००३ रोजी झालेल्या सभेमध्ये संस्थेचे प्रकल्प अर्थक्षमता तपासणीसाठी कृषि पणन मंडळ पुणे यांचेकडून तपासणी करून आर्थिक प्रस्तावाच्या मंजूरीसाठी शिफारस करण्याचे धोरण ठरविले आहे.

फळ प्रक्रिया संस्थांमध्ये महाराष्ट्रामध्ये मुख्यतः पुढील प्रक्रिया संस्था कार्यरत आहेत.

१. आंबा प्रक्रिया २. काजू प्रक्रिया ३. लिंबू प्रक्रिया ४.कांदा प्रक्रिया ५.मिरची प्रक्रिया ६.तंबाखु प्रक्रिया ७. बेदाणे प्रक्रिया ८. द्राक्ष प्रक्रिया ९.टोमॅटो प्रक्रिया १०.केळी प्रक्रिया याशिवाय इतर प्रक्रिया संस्था पुढील प्रकारच्या आहेत.

१. स्टार्च उत्पादक संस्था २.पार्टीकल बोर्ड ३. कागद प्रक्रिया ४. मद्यार्क प्रक्रिया ५.रेशीम उद्योग ६.पशु खादय ७.बिजोत्पादक , ज्वारी, तांदुळ प्रक्रिया, एकंदरीत कृषि प्रक्रियासंस्था आर्थिक सक्षम असल्याचे दिसून येत नाही. पिंपेनसारखी मद्यार्क उत्पादन संस्था मार्केटिक तंत्राअभावी तोटयात गेली.

गेल्या काही वर्षात रोजगार हमी योजनेच्या तसेच फळबाग अनुदान योजनेच्या यशस्वी महाराष्ट्रातील फळबागांची संख्या खुपच वाढलेली आहे. फलोत्पादनाबरोबरच प्रक्रिया संस्थांमध्ये वाढ होणे अपेक्षित आहे.

शासनाने प्रक्रिया संस्थांसाठी कार्यन्वीत केलेल्याआर्थिक मदत देण्याच्या योजना खालील प्रमाणे आहेत.

अ) कोकणातील काजू प्रक्रिया सहकारी संस्थांना शासकीय भागभांडवल देण्यासाठी शासन निर्णय सहकारी पणन व वस्त्रोद्योग विभाग प्रक्रिया- ११२००३/ प्र.क्र.२७९/ ९-स, दि. ४.११.२००३ चा

आकृतीबंध खालील प्रमाणे आहे.

१. वित्तीय संस्थांकडून कर्ज प्रकल्प किंमतीच्या	६०%
२. शासन भागभांडवल	३६%
३. संस्थेचे सभासद भागभांडवल	४%
एकूण	१००%

ब) कोकणातील काजू प्रक्रिया वगळून इतर प्रक्रिया सहकारी संस्था व इतर विभागातील प्रक्रिया सहकारी संस्थांना शासकीय भागभांडवल देणे. सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग निर्णय क्रमांक प्रक्रिया-११२००३/प्र.क्र.४८/९-स, दिनांक ४.११.२००३ चा आकृतीबंध खालील प्रमाणे आहे.

१. वित्तीय संस्थांकडून कर्ज प्रकल्प किंमतीच्या	६०%
२. शासन भागभांडवल	३०%
३. संस्थेचे सभासद भागभांडवल	१०%
एकूण	१००%

क) या व्यतिरिक्त विशेष घटक योजने अंतर्गत खालील प्रमाणे योजना आहे. सामाजिक न्याय सांस्कृतिक कार्य, क्रिया व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.माकासा-२००३/प्र.क्र.१९/विधयो-२, दिनांक २७.२.२००४ चा आकृतीबंध खालील प्रमाणे आहे.

१. वित्तीय संस्थांकडून कर्ज प्रकल्प किंमतीच्या	२५%
२. शासन भागभांडवल	३५%
३. विशेष घटक योजने अंतर्गत दिर्घमुदतीचे कर्ज	३५%
३. संस्थेचे सभासद भागभांडवल	५%
एकूण	१००%

कृषि प्रक्रिया संस्थेचे अर्थसहाय्याचेप्रस्ताव रा.स.वि.नि.कडे नियोजन वतवत्त विभागाच्या मान्यतेने शिफारस करण्यांत येतात. रुपये १०० लाखापेक्षा जास्त प्रकल्प किंमत असलेल्या प्रकल्पाची कृषि वित्तीय महामंडळाकडून छाननी करून घेणे संबंधी संस्थांवर बंधनकारक असते.

रु.१०० लाखाच्या आतील प्रकल्प किंमत असणा-या कृषि प्रक्रियासंस्थेचेअर्ज बँकेत खाते उघडण्यास व नोंदणी पूर्व परवानगी घेण्यासाठी कृषि पणन संचालनालयाकडे येतात व सदर पूर्व परवानगी नंतर नियोजित संस्थेचा अर्ज संबंधित नोंदणी अधिका-याकडे पाठविला जातो.

शासनाचे आर्थिक गुंतवणुक असलेल्या कृषि प्रक्रिया संस्थांच्या प्रकल्पासाठी लागणा-या यंत्रसामुग्री खरेदीसाठी या यंत्रसामुग्रीची किंमत रु.१०० लाखापेक्षा जास्त आहे. अशी प्रकरणे संस्थेच्या यंत्रसामुग्रीबाबत मंजूरी देण्यासाठी शासनाने मा.सचिव सहकार व पणन यांचेअध्यक्षतेखाली समिती गठीत केली आहे. तसेच कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या प्रकल्पासाठी

लागणा-या यंत्रसामुग्री खरेदी करण्यासाठी १०० लाखापेक्षा कमी असेल अशा प्रकल्पांना यंत्रसामुग्री खरेदीबाबत मंजूरी देण्यासाठी मा.सहकार आयुक्त व निबंधक यांचे अध्यक्षते खाली समिती गठीत केलेली आहे.

शासनाचे आर्थिक गुंतवणूक असलेल्या कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या प्रकल्पासाठी लागणा-या कामकाजाचे कंत्राट निश्चित करण्यासाठी तसेचबांधकामावर सनियंत्रण ठेवण्यासाठी शासनाने मा.सहकार आयुक्त वनिबंधक यांचेअध्यक्षतेखाली समिती गठीत केलेली आहे.

कोकणातील कृषि प्रक्रिया संस्थांच्या ज्या प्रकल्पाची किंमत एक कोटी पेक्षा जास्त आहे वअशा प्रकल्पांना रा.स.वि.नि. योजनेअंतर्गत अर्थसहाय्य मंजूर केलेले आहे. अशा सर्व कृषि प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या प्रकल्पावर देखरेख ठेवण्यासाठी मा.सचिव सहकार पणन यांचे अध्यक्षतेखाली शासनाने प्रकल्प सनियंत्रण समिती गठीत केलेलीआहे व या समितीमध्ये मा.सहकार आयुक्त व निबंधक राष्ट्रीय सहकारी विकास निगमचे प्रतिनिधी संस्थेचेअध्यक्ष वसंबंधीत जिल्हा उपनिबंधक हे सदस्य असतात. तर सहकार विभागातील अवर सचिव (१-स) हे या समितीचेसदस्य सचिव आहेत.

२) राष्ट्रीय दुग्धविकास पुरस्कृत योजनेअंतर्गत -

- १) योजनेचे नाव - महाराष्ट्र राज्य तेलबिया महासंघ मर्यादित जळगांव (विसर्जित) यास भागभांडवली अंशदान
- २) योजनेअंतर्गत /योजनेतर - योजनाअंतर्गत
- ३) योजनेचा हेतू व त्याचे स्वरूप - महाफेडीची नोंदणी सन १९८३ मध्येझाली असून सदर संस्था अवसायनात घेण्याबाबत कृषि पणन संचालक यांनी अंतिम आदेश दि.२६.१२.२००१ रोजी पारित केलेला आहे.

अवसायनांचे कामकाज चालू असून संस्थेतील राष्ट्रीय दुग्ध विकास महामंडळ आनंद यांची यंत्रसामुग्री व उपक्रमे त्यांनी मागणी केल्यानुसार त्यांना परत देण्याबाबत अवसायक यांना सूचना देण्यांत आलेली आहे. तसेच सदर प्रकल्पात त्याची झालेली गुंतवणूक तेलबिया महासंघाच्या स्थावर व जंगम मालमत्ता यांच्या विक्रीतून उपलब्ध होणारा निधी व देण्याचे प्रमाण लक्षात घेऊन त्यांना देण्याबाबत अवसायकाला कळविण्यांत आलेले आहे.

सदर योजने प्रमाणे प्रकल्प किंमतीनुसार राष्ट्रीय सहकारी विकास योजने अंतर्गतचा अर्थसहाय्याचा आकृतिबंध पुढील प्रमाणे राहिल.

रा.स.वि.नि.कडून कर्ज प्रकल्प किंमतीच्या	६५%
राज्य शासनाचे भागभांडवल प्रकल्प किंमतीच्या	२६%
सभासद भागभांडवल प्रकल्प किंमतीच्या	९%
एकूण	१००%

वरील आकृतिबंधानुसार राष्ट्रीय सहकार विकास निगमानेप्रकल्पास मान्यता दिल्यानंतर राष्ट्रीय सहकारी विकास निगमाच्या अटी व शर्तीनुसार संस्थेस अर्थसहाय्य मंजूर करण्यांत येते . पणन मंडळाच्या शिफारशीने एकूण २६ संस्थांचे आर्थिक मदती संबंधीचेमाहिती शासनाकडे सादर करण्यांत आलेली नाही.

पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
राज्यस्तर/विभागीयस्तर/जिल्हास्तर

१	नवीन बाजार समितीची स्थापनेची मागणी अगर बाजार समितीच्या विभाजनाची मागणी.	अर्जाने विनंती आल्यास एक महिन्यात कारवाई सुरु करणे अगर आवश्यकता नसल्याचे कळविणे.	जिल्हा उपनिबंधक	विभागीय सहनिबंधक/कृषि पणन संचालक
२	स्थावर जंगम मालमत्तेत गुंतवणुकीस अनुमती देणे.	अर्ज प्राप्त झाल्यापासून दहा दिवसांचे आंत	विभागीय सह निबंधक/ जिल्हा उप निबंधक	कृषि पणन संचालक
३	कलम ५२ब अन्वये दाखल अपिलावर निर्णय देणे.	शक्यतो दोन महिन्यांच्या आत अन्यथा कारणे नमूद करावीत.	कृषि पणन संचालक/सह संचालक	कृषि पणन संचालक
४	कलम ४३ अन्वये बाजार समितीच्या कनिष्ठ अधिकाऱ्याच्या कारवाईचा रिव्ह्यू घेणे.	शक्यतो एक महिन्यांच्या आंत अन्यथा कारणे नमूद करावीत.	कृषि पणन संचालक/सह संचालक	कृषि पणन संचालक
५	मार्केट फंक्शनरीजना परवाने नाकारल्याबद्दल अहवालावर निर्णय देणे.	शक्यतो एक महिन्यांच्या आंत	जिल्हा उपनिबंधक	कृषि पणन संचालक
६	बाजार समितीच्या कारभाराबद्दल आलेल्या तक्रारीवर चौकशी करणे	एक महिन्यांच्या आंत चौकशी पूर्ण करणे अगर लेखा परिक्षण करवून घेणे	जिल्हा उपनिबंधक	कृषि पणन संचालक
७	गैरकारभारामुळे बाजार समिती निष्प्रभावित करणे (कलम ४५ अन्वये)	नोटीस दिल्यापासून तीन महिन्यांचे आंत कारवाई पूर्ण करणे.	जिल्हा उपनिबंधक	कृषि पणन संचालक
८	बाजार समितीवर	सहा महिन्यांचे आंत,	जिल्हा उपनिबंधक	कृषि पणन संचालक

	प्रशासक नियुक्त केल्यावर समितीची निवडणुक घेणे	अन्यथा शासनाची अनुमती घेणे		
९	कर्मचारी मधील पदे निर्माण करण्याचे बाजार समितीच्या प्रस्तावावर निर्णय घेणे	एक महिन्याचे आंत	जिल्हा उपनिबंधक /कृषि पणन संचालक	कृषि पणन संचालक
१०	बाजार समितीचे बजेट मंजूर करणे	बजेट प्राप्त झाल्यापासून दोन महिन्यांचे आंत	महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ	शासन
११	कलम ४० अन्वये तपासणी करणे	आदेश दिल्यापासून दोन महिन्यांचे आंत	कृषि पणन संचालक/ जिल्हा उप निबंधक/संबंधीत प्राधिकृत अधिकारी	कृषि पणन संचालक
१२	महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न खरेदी विक्री (नियमन) अधिनियम व नियमात विहित कालावधीत ज्या वैधानिक कारवाया पूर्ण करणे, निर्णय देण्याची तरतूद. त्यानुसार कारवाई करणे.	अधिनियम व नियमांत दिलेल्या मुदतीत कारवाई पूर्ण करणे.	कृषि पणन संचालक/ जिल्हा उप निबंधक	कृषि पणन संचालक/ शासन

पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

वार्षिक योजना सन २००६-०७ माहे डिसेंबर २००६ अखेर झालेला खर्च (रुपये हजार)

अ.क्र.	गौण शिर्ष, उपशिर्ष, प्राथमिक घटक	सन २००६-०७ ची अर्थसंकल्पिय तरतुद	माहे डिसेंबर २००६ अखेर झालेला खर्च
	ग्राहक सहकारी संस्था		
	३४५६ नागरी पुरवठा मागणी क्र. व्ही-२		
१	१९५(दोन)(तीन) ग्रामीण क्षेत्रात ग्राहकपयोगी वस्तूचे वितरण करण्यासाठी अर्थसहाय्य (३४५६००४१) (जिल्हा)	१०	८
२	१९५ (दोन) (आठ) ग्रामीण सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य (३४५६०११२)	१४००	५३५
३	१९५(दोन)(एक)नागरी सहकारी संस्थांना अर्थ सहाय्य (३४५६०१२१)	१४००	७९४
	५४७५-इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च मागणी व्ही.-३		
४	१०२(०१)(०६) ग्रामीण सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान (५४७५०१३२)राज्यस्तरीय	२२००	२२००
५	१०२(एक)(दोन)(सहा) नागरी सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान(५४७५०१४१) राज्यस्तरीय	२२००	२२००
	७४७५ इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील कर्ज मागणी क्र. व्ही-४		
६	१०३(दोन)(सहा) ग्रामीण सहकारी संस्थांना कर्ज (७४७५०१२५) राज्यस्तरीय	३५००	१२६०
७	१०३(दोन)(सात) नागरी सहकारी संस्थांना कर्ज (७४७५०१३४) राज्यस्तरीय	३४००	७४०
	प्रक्रिया संस्था		
	४४२५-सहकारावरील भांडवली खर्च मागणी क्र. व्ही-३		
८	१०८(एक)(पाच) पणन संस्थांना भागभांडवली अंशदान (४४२५०१८७)	२१	०
९	१०८(दोन)(दोन)(एक) कृषि संस्करण संस्थांना भागभांडवली अंशदान(४४२५०२५८) (कोल्हे कमिटी) राज्यस्तरीय	२८१३२	११५३६
		जिल्हास्तरीय	२१७
		एकूण	२८३४९
१०	१०८(दोन)(तीन) कृषि संस्करण संस्थांना भागभांडवली अंशदान (४४२५०२७६)	१०	समर्पित
११	१०८(दोन)(दोन)(पाच) कृषि संस्करण संस्थांना भागभांडवली अंशदान (रासविम)(४४२५०२९४)	५००००	९९८
	६४२५ सहकारासाठी कर्ज मागणी क्र. व्ही-४		
१२	(एक)(दोन)(एक) सहकारी शेती प्रक्रिया संस्थांना कर्ज (६४२५०३१३)(रासविम)	२०००००	३३९४३

शासन परिपत्रक क्र.केंमाअ-२००५/प्र.क्र.२३०/०५, दि. १८/८/०५.

सोबतचे प्रपत्र.

अ. क्र.	कार्यालय	सहाय्यक शासकीय माहिती अधिका-याचे नाव पदनाम व दूरध्वनी क्रमांक	शासकीय माहिती अधिका-याचे नाव पदनाम व दूरध्वनी क्रमांक	अपिलीय प्राधिका-याचे नांव पदनाम व दूरध्वनी क्रमांक
१	संचालक पणन संचालनालय, म. रा. पुणे	उपसंचालक (पणन-५)	सहसंचालक पणन संचालनालय, म. रा. पुणे-१	संचालक, पणन संचालनालय, म. रा. पुणे-१
२	विभागीय सहनिबंधक (प्रशासन) सर्व	विभागीय सहनिबंधक सहकारी संस्था	विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (सर्व)	संचालक, पणन संचालनालय, म. रा. पुणे-१
३	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था	सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था	विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था
४	सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था	कार्यालय अधिक्षक	सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था
५	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	सहा/उप सचिव कृषि उत्पन्न बाजार समिती	सचिव कृषि उत्पन्न बाजार समिती,	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था
६	खरेदी विक्री संघ	सहाय्यक व्यवस्थापक/ कार्यालय अधिक्षक	व्यवस्थापक खरेदी विक्री संघ	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था
७	प्रक्रिया सहकारी संस्था	सहाय्यक व्यवस्थापक/ कार्यालय अधिक्षक	व्यवस्थापक / कार्यकारी संचालक	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था

८	ग्राहक सहकारी संस्था	सहाय्यक व्यवस्थापक/ कार्यालय अधिक्षक	व्यवस्थापक	जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था
९	कृषि उत्पन्न बाजार समिती, मुंबई	सहा.सचिव कृषि उत्पन्न बाजार समिती, मुंबई	उप सचिव कृषि उत्पन्न बाजार समिती, मुंबई	सचिव कृषि उत्पन्न बाजार समिती, मुंबई

कलम ४ (१) (ब) (Xvi)

पुणे येथील पणन संचालनालय कार्यालयातील शासकीय माहिती अधिकारी / सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारी / अपिलीय प्राधिकारी (तेथील लोक प्राधिकारीच्या कार्यक्षेत्रातील) यांची विस्तृत माहिती प्रकाशित करणे.

अ. शासकीय माहिती अधिकारी

अ. क्र	शासकीय माहिती अधिकारीचे नाव	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल	अपिलीय प्राधिकारी
१	एम.बी.त्रिभूवन	सहसंचालक (पणन)	राज्य	२६१२८७३६ पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,पुणे	Director @ msamb. com	वाय.डी. खवले

ब. सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारी

अ. क्र	सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारीचे नाव	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल
१	गौतम भालेराव	उपसंचालक (पणन)	राज्य	२६१२६६२८ पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,पुणे	

क. अपिलीय अधिकारी

अ.	अपिलीय	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल	यांच्या
----	--------	-------	--------------	-------------	-------	---------

क्र	अधिकारीचे नाव					अधिनस्त शासकीय माहिती अधिकारी
१	वाय.डी.खवले	संचालक (पणन)	राज्य	२६१२३९८५ पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,पुणे	Director @ msamb.com	एम.बी.त्रिभूवन